

és gyűlölet forrasztják egybe az antántól és ime, Keletporoszország vérfürdője volt legcifrabb műve.

Amikor megkezdődött ez az irtózatoss háború, azt hittük, hogy csak önvédelemből kell fegyvert ragadnunk. A muszkák »hadviselelé« módja azonban megtanított arra, hogy mások védelmében kívül még egy másik fontos misszió is hárult reánk: megvédeni Európa kulturáját. És ennek is retenthetlenül elibe áll a magyar vitézség.

A rokkantakért.

A hősköltevények korát éljük.

Minden napnak megvan a maga eposza és korunk minden népe bámulattal csodálja a magyar nemzet hősiességét.

A jövő költőinek liráját a magyar vitézek dicsősége ihleti meg és mint most a római félistenekről bíflázuk a klasszikusokat, az elkövetkezendő korok generációját a mi katonáinkról zengő tanköltevényeket szavalnak majdán.

Az idő eltelte élet-halálharcunk borzalmas tónusait. Symbolummá cemesülve, történelmi fényben fog ragyogni időtlen időkig. Nekünk azonban, akik ezt a csodás történelmet csináljuk, a büszke öntudat eszmei gyönyörűségén kívül a valóság minden gyötrelmét is el kell szenvedni úgy, ahogy azt a háború reánk zúdítja.

A diadalének akkordjaiba disszonáns hangok is vegyülnek. A sebesültek jajgatnak. Az övegyek zokognak. A rokkantak panaszkodnak.

A vért beissza a szomjas föld, a nyomort és szenvedést azonban nekünk kell megszüntetnünk.

A kultúra két szervezetelel adott az emberiségnek, hogy az élet terhére a közösség erőgyejesítésével megoszthassa. Az állam és a társadalom szervezetelel. Erre a két szervezetre szakad minden problema, amelyet a háború felidéz. Ennek a két szervezetelel kell minden kérdést megoldani, minden zavaró motívumot elrendezni. Az állam szervezetelel most még az állam létének megvédelmezése foglalja el, de a társadalmi szervezetelel már megkezdte a bonyodalmakat elrendező munkáját.

Az állam és a társadalom jövőjét ez idő szerint a legsúlyosabban terheli a rokkant-ügy. Azoknak a hősköltevények, akik a Hazáért, az államért, a társadalomért küzdve, megrokkantak munkaképtelenné lettek.

Az Augustza-alap, amely Augustza királyi hercegasszony fővédőségének és Lónyay Sándorné igazgatásával a magyar társadalmat a háború terheinek könnyű elviselésére szervezte, kezébe vette a rokkantak ügyének intézését és országos rokkant-alapot létesít.

A nagy cél felé május elsején teszi meg az első lépést. Budapesten május elsején füsttelen-napot rendez. Új ötlet, érdekes és a nagydíkok szelleme: az áldozatkészség és önmegtartóztatás érvényesül benne.

Az Augustza-alap azzal a kéréssel fordul a vidék közönségéhez, hogy ezen a napon ne dohányozzék, hanem azt az összeget, amelyet naponta dohányzásra költ, adja a rokkant alapnak. Aki pedig egy napra sem tud lemondani szenvedelméről, dohányozzék, de a rokkantakért. Fizessen füst-adót. Az Augustza-alap 20, 50 filléres, 1, 2, 5 és 10 koronás füst-adó passe-partout bocsájt ki erre a célra.

Május elseje eddig a tavasz örömnépe és a szocialdemokraták agitációs napja volt. Az idén a háború rokkantjaié lesz! Az ország fővárosa példát mutat a vidéknek, amelyet az egész országnak követni kellene. Alakuljon minden városban — nálunk is — bizottság, amely a rokkant-alap javára rendezzen egy füsttelen napot. Hatóságaink lépjenek érintkezésbe az Augustza-alappal a mozgalom egyöntetűsége érdekében.

A rokkantak ügye országos ügy. A mozgalomnak országos jellegűnek kell lenni.

Strausz Miksa kiténtetése.

Öfelsége a király legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztatott, hogy Strausz Miksa 20-ik honvédegyalozredbeli népfőlkelt főhadnagynak a legfelsőbb dicsőség elismerés, Signum Laudis, tudtul adassék.

Strausz Miksa főhadnagy ezt a magas katonai kiténtetést az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül kapta s hőstetteinek egész sorozata tanuskodik azokról az érdemeiről, melyek alapján 8 havi harctéri szereplése során a kiténtetésre részesült.

Strausz Miksa a Signum Laudis tulajdonképpen november 22-iki fegyverténye révén érdemelte ki, amikor 35 emberével Püta orszliengyel községet elfoglalta s az ott tanázó 500 orosz kiűzésével, 12 gépfegyvert és 20 lovat zsákmányolt, virradóra pedig 180 orosz fogott el egyenként, akik vele együtt éjszaka a község egyes házaiban magukat meghúzták. Strausz Miksa ezzel a bravuroz rohamával a főserg előnyomulását nagyban biztosította.

Strausz Miksa augusztus óta ezredének összes útközeteiben részt vett, eleinte Orosz-lingyelországban és Galiciában, mint szakasz- majd századparancsnok. Harcolt Kraszniknál, Lublinnál, Ivangorod alatt és Pilicánál. A legutóbbi 3 hónapot a Kárpátok ormain és szakadékaiban töltötte, mint gépfegyver-osztalag parancsnok főhadnagyi minőségben. Mint ilyenek két gépfegyvert s 42 embere volt, kiket 12 esetben vitt öldöklő tűzbe, anélkül, hogy a 3 hónap alatt csak egyetlen egy embere elesett vagy csak megsebesült volna. Ami kétségkívül Strausz Miksa harcikészültségének s körültekintésével párosult óvatosságának tudható be. Ezért szerették is emberei s elősegítették hadi sikereit.

Strausz Miksát fegyverlőveg is érte egyszer a fején, de e sebet ott a harctéren 8 nap alatt kiheverte. Most gyomor- és bélhurttal és rheumát kapott. Agyonzarolt szervezete a betegségeknek nem állhatott ellen. Március 16-án ott kellett hagynia a rajvonalat s Csáktornyára került, ahol most teljes felgyógyulásig betegápolmányban van.

Strausz Miksa mindenkinek öröme a gyógyulás útján s a büszkén viseli a kiténtetést, mely méltán díszíti hazaszeretettől duzzadó mellét.

1885./1915.

Csáktornya község előljárósága.

Fémet a hadseregnek!

Az Országos Hadsegyelőző Bizottság lovas Krobotán Sándor közös hadügyminiszter ur Védnökségével és báró Hazai Samu kir. honvédelmi miniszter ur díszelnökségével országos mozgalmat indít és azzal a sürgős kérelemmel fordul a hazafias közön-

séghez, hogy a vas és acél kivételével minden birtokában levő és nélkülözhető házi, konyha és egyéb

fém tárgyakat

nevezetesen sültöket, lábókat, fazekakat, tartányokat, merő- és más kanalakat, szűrőket, korsókat, kannákat, katlanokat, moszarakat, mosó- és mosdóedényeket, poharakat, csészéket, sulyokat, szifákat, vödöröket, kádákat, csöveket, jég- és virágtartókat, lakatokat, kulcsokat, kilincseket, ablakredőnyöket, hamutartókat, bográcsokat, díszszegeket, butordíszeket, szegeket, játékokat, lámpákat, dísz-tárgyakat, staniolt, üveg- és pipaknypakokat, ón és ólomtartányokat és mindezeknek törmelékeit, vagyis mindazokat a tárgyakat, melyek kizárólag vörösréz, sárgaréz, bronzból, nikkelből, ón és ólomból, vagy ezen fémek felhasználásával készültek, kegyeskedjenek már most összegyűjteni és díjtalanul a hadsereg rendelkezésére bocsájtani. A hadvezetőség a becár 50%-át megfizeti és ezt az összeget az Országos Hadsegyelőző Bizottság rendelkezésére fogja bocsájtani; e Bizottság pedig ezen összegből első sorban a háboruban elesett, vagy rokkantá vált katonáknak azokat a hozzátartozóit fogja segélyezni, akiknek sem állami segélyre, sem katonai ellátásra törvényes igényük nincsen, másodsorban pedig a rokkant és megvakult katonákat.

Mindezeknél fogva tisztelettel kérjük közönségünk hazafias közönségét, hogy a fentebb jelzett fém tárgyakat mielőbb összegyűjteni és a legközelebbi napokban meginduló gyűjtőknek, a rendelkezésükre álló tárgyakat átadni kegyeskedjenek. Abban a reményben vagyunk, hogy a nagyfontosságú cél nem szorul bővebb magyarázatra és hazafias közönségünk ismét készséggel teendő adományait a haza oltására, annál is inkább, mert a cél fontosságától eltekintve egyuttal jótékonyt is fog gyakorolni.

Csáktornya, 1915. ápril. 24.

A községi előljáróság.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Hősök halála.** A muraközi hős katonák száma a harctéren ismét megkevesbedett. Habjanecz Jenő csáktornyai 24 éves derék cipészsegéd, a nagykanizsai 20. honvéde gyalogred tizedese, e hó 2-án a losonci katonakórházban meghalt. Sebet a kárpáti harcokban február 27-én kapta, amikor tüdejét állították. A losonci kórházban megoperálták, de 7 heli kínos szenvedés után kilehelte fiatal ártatlan lelkét. Édesanyja, özv. Habjanec Ferencné, husvét előtti napon Losoncra utazott, hogy beteg fiát meglátogassa, de épen a temetésére jött. — Horvatics Elek 20-ik honvédegyalozredbeli szelencehegyi születésű népfőlkelt is meghalt. A budapesti honvédehelyőrségi kórházból temették. Nyugodjanak békében!

— **Névmagyarosítás.** Kiskorú Berger Egon katori illetőségű nagykanizsai lakos családi nevét Bársony-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

— **Zrínyi emléknappély.** A május 1-én Csáktornyán megtartani szokott Zrínyiünnepélyt ez évben is megtartja a csáktornyai iskolák tanulóifjúsága. Az ünnepély 1/10 órák kezdődik a Zrínyi-téren az emlékoszlop előtt.

— **Katonák köszönete.** Az izraelita ünnepek alkalmából a pettau kórházban el-

helyezett izr. vallású sebesültek szabadságot kaptak, hogy a csáktornyai imaházban vallásyagorlatokat végezhesenek. A helybeli izr. nőegyesület ez alkalommal öket meg is vendégelte. A sebesült katonák ezt a következő szép sorokban köszönték meg Wollák Rezsónéhez írt szép levelökben. »Nagyságos Asszonyom! Becses engedelmevel ide is bekopogtat az öreg magyar bakák egyike, hogy újból megköszönje azt a sok jót, melyben részünk volt úgy a nőgyelet, mint nagy-rabcsült személyétől. Legyen N. Asszonyom meggyőződve arról, hogy mi igen jól tudjuk értékelni és megbecsülni azt a figyelmes és szives megvendégelést, amelyben részesíteni méltóztattak s hogy szavakban nem adtam benső érzelmeimnek kifejezést, azt kegyeskedjék annak betudni, hogy fogadtatásunk s velünk való bánásmódjuk következtében a meghatoltság s ámulat majdnem szöllanná tett. N. Asszonyom! Hat magyar, a feleségétől és apró gyermekeitől immár 8. hónapja elszakított, katona arra kéri mély tisztelettel, hogy a legközelebbi alkalommal, midőn a tek. nőegyesület együtt lesz, kegyeskedjék tolmácsolni hálás köszönetünket mindazért a sok jóért, amelyben részesíteni méltóztattak. Kezeiket végtelen tisztelettel csökölja társai nevében hálával. Spitzer Dóri sk.«

— **Zalán Gyula dr. orsz. gy. képviselő él.** Már multkor megírtuk, hogy Przemysl eleste alkalmából Balás Béla vármegyei főispán Zalán Gyula orsz. gyűlési képviselő nejét honvédelmi miniszterium információ alapján értesítette, hogy a vár átadása alkalmával a zalai honvédhuszárok minden baj nélkül az oroszok fogságába kerültek. Most biztos hírt kaptunk affelől, hogy Zalán Gyula dr. honvédhuszár főhadnagy életben van és hogy egészséges. Az értesítés magától Zalántól jött, aki feleségének táviratot küldött. Zalán Gyula a táviratban elmondja, hogy az oroszok az ufai kormányzóságban lévő Ufa városába, az Ural hegység déli szakasza lejtőjébe, közel az ázsiai határhoz vitték. Jól érzi magát és legközelebb részletesen beszámol sorsáról.

— **Közönetnyilvánítás.** Wollák Rezsóné urasszony egy katonatiszt adománya fejében 90 fillért küldött a vöröskereszt egyet csáktornyai fiókja pénztárának melyért az elnökség nyilvános köszönetét fejezi ki.

— **Üdítőállomásra adakoztak:** Hodosi Vilmos 20 K, katonai kórházparancsnokság 1000 cigareta, Murai Róbertné 400 cigareta. Köszönettel az Elnökség

— **Az önfeláldozó nővér.** Bermanecz Flórián perlaki fakereskedő Mihály fia mint tifuszos beteg került haza a hadikórházból szülőihez. Teréz nővére önfeláldozó kitértéssel ápolta éjjel-nappal, de a kór mégis győzedelmeskedett, a fiatal katona március 10-én elhalt. A ragályos betegség átterjedt a nővére is, aki több heti betegség után annak áldozata is lett. A szép, szelíd hajdon utolsó kívánsága volt, hogy fivére mellé temessék, a mi teljesült is. Temetése a közönség igen nagy részvételével folyt le.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozi mai programja a következő pontokból áll: Hadi híradó; Valdemár fölfedezi apját (humoros); Nanke testvérek (bohózat); A bohóc és a primadonna (vígjáték); Molim Rouge, artista dráma. Az előadás d. u. 6 s este 8 $\frac{1}{2}$ órákor kezdődik.

— **Przemysli foglyok.** Hetekre visszanyúló gyötrelmes bizonytalanság után las-

sanként csak megszölnak Przemyslben foglyul éjtett hős katonáink. Egyik mult számunkban felsoroltuk ismerős katonáinkat, akik Przemysl elestevel fogságba estek. Most egymás után érkeznek a híradások tartózkodási helyükről, mellyel egyúttal életükről is beszámolnak. Így Zalán Gyulán kívül Molnár Elek honvéd alezredes is sürgönyözött, hogy Simbirszkbe (Volga mellett) egészségesen megérkezett; továbbá Csikvándi Ernő népfölkelő főhadnagy pedig, sürgönye szerint, ez idő szerint Astrachanban (a Volga torkolatánál, a Kaspi tenger partján) tartózkodik teljes egészségben.

— **Magyar ifjak a lovassági és tüzérségi hadapródióklakban.** A honvédelmi miniszter megküldte a vármegyénk a m. kir. honvéddhadpródió és a cs. és kir. hadapródióklakba való fölvételre vonatkozó pályázati hirdetményt. Az utóbbi megküldése kapcsán hangsúlyozza a honvédelmi miniszter, miszerint kívánatos, hogy a lovassági és tüzérségi hadapródióklakba magyar ifjak nagyobb számban pályázzanak. A párhuzamos magyar osztályok ugyanis csak akkor állíthatók föl, ha azokba elegendő számú magyar ifju jelentkezik.

— **Égiháboru.** Az első tavaszi égiháború csütörtökön d. u. $\frac{1}{2}$ órákor mutatkozott be. Vagy egy fél óráig tartott a vilámlás és dörgés, utána esett.

— **Himlőjárvány.** A himlő járványos betegség, dacára az óvintézkedéseknek, egyre terjed. Muraszentmárton már Ligelvárra, Drávaegyházára sőt Perlakra is átszármarzott a betegség. Legujabban Gájássy Lajos perlaki löbírő betegedett meg; a járványorvos himlőt konstátált. Az iskolák zárva vannak.

— **Tilos a szivarok válogatása.** A miniszter elrendelte, hogy a fertőző betegségek meggátlása végett ezután tilos a szivarok válogatása. A rendelet a következőképp hangzik: »A fertőző betegségek elterjedése veszélyének lehető elhárítása céljából megtiltom, hogy a m. kir. dohányrudakban a szivarok és szivarkák a vevő közönségnek nyitott tartályokban kiválasztás céljából átadassanak és a normális viszonyok helyreállításáig elrendelem, hogy a darabonkint eladásra kerülő szivarokat és szivarkákat maga az eláruló vegye ki a tartályokból és minden válogatás nélkül szolgálta ki azokat a vevőknek.«

— **A besorozott tanítók felmentése.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter 2746—1915. elm. számú rendelete azok az 1873—1877. évben született B) alszázalajú népfölkelésre kötelezett tanítók, kik alkalmaztatási helyükön legalább 1915. évi január hó 1-től állanak szolgálatban, amennyiben a folyó évi április hó 6-tól május hó 4-éig megtartandó bemutató szemléken alkalmasnak találhatnák és alkalmaztatási helyükön nélkülözhetetlenek, felmentésre javaslatba hozhatók. Ily irányú kérelmek az állami, községi és izr. iskolák hatóságai részéről legkésőbb folyó évi május hó 1 éig a kir. tanfelügyelőségé, felekezeti tanfölkörra vonatkozólag pedig illetékes egyházi főhatóságuknál nyújthatók be. A kérvényekhez csatolandó a népfölkelési igazolványi lapok és az 1915. évi január hó 1. előtti alkalmazást igazoló bizonyítványok.

— **A listárák új megállapítása a megyében.** Zalavármegye területére a listárákat ujra megállapították. Az új megállapítás a következő: kukoricaliszt április hóra 41 fillér, májusra 40—50 fill. A kukoricaliszt ára

eddig 43 fillérben volt megállapítva. — Fionomliszt nagybani ára 78-40. Mig tehát a tengerliszt ára lejobb szállt, a tisztaliszté emelkedett. A nagybani ára ugyanis eddig 68 fillér volt, tehát az emelkedés kilónkint 10 fillér. A főzöliszt 64-40. A kenyérliszt 43-60, a simán örölt liszt 46-40, a rozsliszt 42-40, az árpaliszt 42-92 fillér kilónkint. Tehát a fehérliszt kivételével az összes lisztárakat csökkentették.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító közgyűlése.** Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság e hónap 10-én tartotta rendes évi közgyűlést gróf Csekonics Endre főtök tanácsos elnökele alatt. Az 1914-iki üzletévről szóló, Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezérigazgató által előterjesztett igazgatósági jelentés, mely felolvastatván, a nagy-számban megjelent részvényesek élénk tetszésével találkozott; megállapítja, hogy a lezárt üzletév a háboru dacára kitünő eredményeket hozott. Az egyes biztosítási üzletágakban elért nyereségekben egyesítése után a tiszta nyereség 6,744,975 korona 64 fillér összegre rug, melyből az alapszabályszerű levonások és a társaságnál megszokott nagyszabású tartalékolások után 3,200,000 korona fordítatik a részvényesek osztalékára s így minden egyes részvény osztléka 800 korona. Kiténik a jelentésből, hogy a társaság a háboruval járó társadalmi, valamint hadsegítő akciókat már eddig is összesen 290,525 korona 8 fillért kitévő adományokkal támogatta. A társaság felszázados működésének emlékére tett 500,000 korona közcélú alapítvány esedékes 20,000 korona évi kamatából 10,000 korona a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek s ugyancsak 10,000 korona a magyar történelmi kultók kiadására a római magyar történelmi intézetnek adományoztatott. Rendkívüli melegséggel emlékezett meg még az igazgatósági jelentés a társaság háromszázhuszonöt hadbavonult tisztviselőjéről, kik közül már tizenegyen haltak hősi halált, igen sokan sebesültek meg és számosan szereztek vitézségükkel kitüntetéseket. A társaság ügynöki karából kerékszázánál többen szölgálnak ez idő szerint szintén a hadrakelt seregben. A társaság hadbavonultjainak családjairól anyagilag méltóan gondoskodik. A közgyűlésre a háborus évről szóló jelentés mély benyomást tett. Felolvastatván a szakjelentések is, a közgyűlés az összes fölmentvényeket megadta s az előterjesztéseket egyhangulag tudomásul vette.

— **Hadisegély levelezőlapok.** A hadjáratban elesettek özvegyeinek és árvaínak segélyezésére »Hadi segély özvegyeknek és árvaínak két (2) fillér« felirattal ellátott postai levelezőlapok és zárt levelezőlapok hozattak forgalomba, a melyek mindegyike után — úgy mint a postai hadisegélybélyegéknél — az eladás alkalmával, a levelezőlap értékén kívül a vevő még két fillért fizet adományként. A hadisegély levelezőlapok közül a) 5 filléres levelezőlapot és a 10 filléres zárt levelezőlapot minden postahivatal és postai értékikkárúsító, b) az 5 filléres válaszos levelezőlapot, a 10 filléres nemzetközi levelezőlapot és a 6 filléres zárt levelezőlapot csak a kincstári és az azok székhelyén működő nem kincstári postahivatalok árúsítják.

Rézgálicz minden mennyiségben azonnali szállításra kapható: Beregi Lajos cégnél, Szegeden.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodplatna ošna je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Vu Karpatih je sve tiho.

Strašni zgubički ruskih šeregov.
Ako bude potrebno, svi budemo vu tabor išli.

Nemci su prěk pet hiljada štukov od neprijatelja odzeli. Russ i njegva četa. Zanemiti glasi. Kaj hoće Nikolajevics Miklós nadherceg. Vuzmeni dar József nadhercegu.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Vu celim prošlim tjednu su najglavneši glasi od karpatskih bitkah došli. Od ovih bitkah pišuju sve novine i govornju svi oni, koji su od onud došli dimo.

Ove bitke su važne bile zbog toga, ar je rus previdel, da s našom i nemškom vojskom nikaj nemre. Važne su bile te bitke i za to, ar je rus strahovito velikoga zgubička imel a mi i nemci prama tomu jako malo.

I vu Bukovini su neprijatelji vnogo izgubili. Vu broju se nezna njihov zgubiček, ali znamenja kažeju, da je zgubiček jako veliki bil. Pri bitkah, koje su pri Kirlibaba i Jakobenju bile, su rusi 56 vagonah pol-rebuvali, da odpeljaju mrtva tela tatarah. Treba znati, da su tatari samo s tom pogodbom došli vojuvat, da jim je nadzapovedništvo ruske vojske obečalo, da bude jih, ako bi vu boju vmrli, nazaj vu njihov dom odpeljati dal, gde budu se pokopali. Samo poljeg Strij zvanog potoka su rusi 11 jezer mrtvih izgubili.

Dneva 15 ga aprila su naši vojnici polovili 661 ruskih vojnikov. — 16-ga 718 rusov, 17-ga 1290 rusov, 18-ga 1425 rusov. Skupa vu ovih četiri dnevoj 4074 ruskih vojnikov su naši polovili i odzeli vnogo mašin-puskah. Pri Kalvarvaj zvanom mestu su nemci 16-ga aprila polovili 1040 rusov.

S tem skupa se je 5114 ruskih vojnikov predalo. To nebi bilo jako vnogo, ako bi samo vu polovljenimi bil zgubiček rusov. Ali naših šeregov zapovedništvo je izračunalo, da su rusi petput tuliko mrtvih i desetput tuliko oranjenih izgubili.

S ovimi skupa je ruski zgubiček vu prošlim tjednu sledeći: Mrtvih ober 25 jezer, oranjenih ober 5 jezer, polovljenih ober 5 jezer. Tak svegaskupa 80 jezer vojnikov je koštalo rusom, da su prek karpatske planine vu Magjarski orsag hoteli vdrti.

Previdli su i sami rusi, da jim nejde pod rukom: vu naš orsag dojt, pak se sve tak vidi, da su svoje nakanenje popustili.

Od nekoliko dnevoj su samo male bitke na magjarskoj granici, ar su se rusi nazaj potegnuli i svoječete drugdi počuju skupljati.

Ako bi rusi prek Karpatah mogli dojt, onda bi i srbi opet vdrli vu naš orsag, ar jim je cilj bil, da se ruski i srbski šeregi vu Magjarskoj okolo Debrecina, ili Szegeda zjediniju, pak ovd i kraja vuništiju vu jednoj velikoj bitki našu vojsku.

Ali se je — hvalja budi Bogu! — drugač pripetilo. Naši i nemški vojnici su se tak dobro branili i medtem, gde je potrebno bilo, s takvom vitežtvom su napali na neprijatelje, da se je on s velikimi zgubički moral nazaj potegnuli. I vnogo medjimurskih sinov je tam harcuvalo. Dobili smo liste od naših prijateljah, da se samo dičiti moremo s našimi sini, ar se oni niti nebojiju, niti pak ne popustiju, gde je pokazati treba vitežtvo. Svaki hvai medjimurske vojnike, tak cesarske, kak honvédske i »népfelkelő« zване.

Vu Francuzkoj su takaj velike bitke bile prošli tjeden. Francuz bi hotel iztirati nemšku vojsku iz svoje zemlje, pak je s velikom jakostjom napal na nemške šerege. Ali je moral popustiti, ar nemci ne su se dali iz svojih šancov iztirati, nasuprot, prevladali su francuze i njim veliki zgubiček zrokuvali. Niti pri morju Dardanellah opet nisu mogle francuzke i englezke tadje nikaj napraviti. I tu je vezda mir, ar su ovi previdli, da dardanelske festunge nije moći od turčina prevzeti.

Dok se naše vojništvo vu taboru vojuje za svoju veru, domovinu i za svoju familiju, dotčas se je orsačko spravišće vu Budapešti 19 ga o. m. na nekoliko dnevoj sastalo, da se med drugimi dugovanji spomina od dalešnje obramba domovine.

Vu tem spravišću hoćeju ablegati dokončati, da ako bude treba, budu i one pozvali pod oružje, koji su 18 i koji su ober 42, do 50 let stari. To se zna, da budu ovi stareši samo onda pod štelingu stali, ako bi velika sila bila a vu boj bi samo vu najvešoj stiski išli. Od toga vezda nema govora, ar vnogo stojezer mladih vojnikov

imamo pripravljenih, koji vu kasarnih čekaju vre više mesecov, da bi vu boj mogli iti. Ali niti na ove nije došel još red. Ipak je orsačko spravišće izreklo novočenje stareših ljudih, da nebi orsag vu pogibelji bil, ako bi boj još dugo trajal. Na ove stareše bi samo vu augustusu red došel. Ovi bi vu orsagu prekvzeli vojničke službe od onih, koji vezda moste i magazine strážuju i druge takve soldačke poste obavljaju.

Kak bude goder, svi smo pripravni za kralja i za našu domovinu aldov prinesti i familiju našu obraniti od nečemurnih ruskih šeregov, da nam naše zene i decu našu nepokoleju, ili vu sužanstvo ne odezeneju, hiže naše nepožgeju.

To se zasigurno nebude pripetilo, da bi rus prek granice došel, ali zato pripravni moramu biti! Ako bude neprijatelj videl, da nas je dosta, pak da se ga nebojimo, bude si i on premislił.

Kakva je sětva?

Kakva je sětva? Kak stojimo na bojnem polju? Ove dvě pitanje se čujejo po celim orsagu. Sětva izvanredna mora biti, ako hoćemo da nas gaden neprijatelj nebude s gladom trafil, dobra mora biti, ako hoćemo, da ovoga strahovitnoga boja dobro dokončamu.

Svaki čeka, svaki bi rad naprě znal, kakva bude ova letina. Zemeljski minister vu mirnim vremenu svake dva tjedne je naznanje dal vu jedni prijavi gospodarom, kak stoji polje. To je gazdom važna stvar, jerbo poleg ove prijave moreju znati, kak stoji orsag i kak se moraju ravnati. Iz ovih prijavih je bilo moći znati, da na falate vu ovim, ili vu drugim kraju, kak stoji jesenska ili protulětna sětva, kakva je pšenica, hrž, ječmen, zob i kakov kvar ili kakva nesreća je postigla sětvu i poleg toga već je naprě bilo znati, da popriliiki kakva čena bude.

Mi smo takodjer višeput ovu prijavu spisali, da i naši gazdi i gospodari su mogli znati, kak stoji orsag vu ovim položaju. Ali

tak važno prijavu, kak je sad dal vun zemeljski minister, još nê smu čitali.

Ova prijava, koju sad smu čitali, more nas zavezda vmiriti. Barem letos je puno menje delavca i težaka bilo na polju, itak zato tuliko je zasêjano, kak je i vu mirnim vremenu bilo. Zavezda tak jesenska, kak i protuletna sêtna dobro stoji. Još i one sêtve se dobro derziju, koje su jeden čas pod vodom stale. Tak moremu reći, da po čelim orsagu puno bolje stoji sêtna, kak je lanjsko leto na protuletje stala, kad se je vno go tužbe čulo, da miši i svakojački črvi veliki kvar su napravili, kad je jesenska sêtna stopram na protuletje zisla, letošnja pak je već pred zimom lépo se rezvila i objačila. Lucerne, deteljice, senokoše i gmajne malo su slabese, kak navadno znaju biti. Ali kak vezda nam vrême stoji, moremu nadjati se, da i ovu sve skup se bude popravilo. Sadovnjaki još nê su vu cvêtu, jerbo mrzlo vrême je malo zastavilo, da se drevje rezcvete.

Službena prijava ovak govori :

Duga i lépa jesen je dopustila, da se svunešnji posli svi vu najlepšim redo opraviju, barem je vno go težaka i poljodelavca na bojnem polju stalo. Marcius mesec je moker bil i poleg toga protuletno delo je na mēsta zaostalo i gde su trdese zemlje bile, tam su samu marciusa zadnje dane mogli scelom močjom započeti poljsku delo. Potlam je vrême se stopilo i scelom jakostjom se je sveposud započelo delo. Vredno je s' orano bilo, za vremena su gnoja vun zvali, zemlje su zavremena pripravili pod krumpir, senokoše i sadovnjake su posnazili i t. d.

Protuletnoga ječmena i zob su na falate samu marciusa zadnje dane mogli posejati, negdi pak još i minući tijeden su sejali. Na hamučnjaj zemljaj i gde su bregi već februara meseca su posejali i ova sêtna je već lépo zisla i vu ovim toplim vremenu lépo se bude rezvila.

Lépo vrême je stalo za jesensko pšenicu i žito.

Lépo vrême nam je poslužilo, da na jesen svaki je mogel s menjšom pomoćnjom tuliko zasejati, kak i vu mirnim vremenu, kad su naši muži i sini doma bili. Moremo reći, da letos ravno tuliko imamuz zasêjane zemlje, kak i drugda, negdi pak je još i više jesenske sêtve, kak je vu mirnim vremenu bilo. Na jesen su se jako zapovali miši, ali potlam, kad je deždovno i mrzlo vrême došlo, pocrkali su i nigdi su nê veliki kvar napravili. Ali deždj je i jesenski sêtni jako na hasen bil i denes je poleg toga tak lépa i rezvita sêtna, kak je malogda. Kukci i črvi su samu negdi na menjše falate mali kvar napravili.

Lucerne i deteljice poleg mrzloga vremena su malo zaostale i samu sad vu ovim toplim vremenu su počele bolje tirati. Negdi su miši tak spojeli deteljice, da su sad narotuletje ove mlajše deteljice podorati morali. Gmajne i senokoše vu mrzlim vremenu takodjer su zaostale, ali denes se već lépo zeleniju. Marha letos kesno more iti na pašu.

Rani sad je takodjer vu mrzlim vremenu zaostali i stopram sad je počel tirali i na mēsta cvesti. Marulice, breskve i črēsnje sad cvetuju.

Rogovna marha dobro stoji i nê ga bilo letos nikakvog betega, koj bi važneši kvar bil zrokuval.

Dakle kak nam ova prijava kaže, bojno leto dobro se je započelo. Prvi koračaj je dober. Nadalje pak, ako vrême dobro bude za sêtnu, moremu se nadjati, da puno bolšu žetvu budemu imali, kak je lanjska bila. Paziti moramu, jerbo od našega dela stoji, kakov konec bude nećimurnomu boju.

Zanemiti glasi.

— **Vuzmeni dar József kraljskomu nadhercegu.** Na sam vuzem zanemiti dogodjaj se je pripetil sa József nadhercegom, koj kakti jednoga vojnoga zbora zapovednik podjednoma je na bojnem polju i trde bitke vodi prama rusom. Iz ruskoga jarka koj je ravno naproti našem stal, skočil je vun jeden rus, hitil je doli pušku i podigel je jedno bélu zastavu, zlamenje, da hoće k našim dojt. Rus je premirno došel do našega jarka i taki se je javil pred zapovednikom i dal je prek dva zajce, na jednim je cedula bila, na koju su rusi ove reči napisali : »Slavnomu neprijatelju srečne vuzmene svetke želimo i pošilamu zapovedniku ovaj mali vuzmeni dar.« Rusa su pred József nadhercega odpeljali, koj je sradostjom prijel vuzmeni dar, rusa pak je lépo nagradil i dvē sto cigarellinomu mu je dal, zatem pak ga je nazat dal spraviti vu ruski šanc. Kraljski nadherceg odmah je vu listu naznanje dal ovaj dogodjaj svoji ženi Auguszta nadhercegovici.

— **Grof Tisza Istvana imanje pod vodom.** Vu Bihar varmegijji gde najlepša pšenica raste, čelo morje stoji na friški sêtni. Kőrös voda se je rezlejala. Na grof Tisza Istvana imanje je ravno takva nevolja došla, kak i na mužko, samu to je rezloga, da Tisza Istvana 1300 mekot je pod vodom. Tijam do Békés varmegijije stoji voda i ako ustavce pri Sárkeresturo odpreju, vu Békés varmegijiji letos nišči nebude zel. Töpler grof Tisza Istvana kasnar odmah je nevolju prijavil svojemu gospodaru :

— Pri Sarkadkereszturo voda je predrta šanca i već kak 1000 mekot sêtna nam je pod vodu došlo.

Tisza je prečital telegrama i kakti izversten gazda drugda bi odmah bil dimo bejzal, ali vu ovim žalostnim vremenu niti odgovor je nê dal. Töpler je opet bejzal teleggrafiral :

— Više kak meter visoku stoji voda. Prosim najdopustiju, da ustavce odpremu. Došel je kratek odgovor :

— Ustavce nebantujte !

Nebantujte, ali ako je nê odpreju na onim falatu nebude jedno zrno žitka zraslo. Opet je telegrafiral vu Budimpešt : »Letos nebudemo želi !

Došel je kratek odgovor : »Nikaj ne škodi. Voda kak je došla, tak bude odšla.«

Töpler sdvojeno se žuril vu Budimpešt. Strahovitna je nesreća, moramu da obranimo zemlju. Tisza je žalostno sdehaul i stihaj je rekel :

— Nikaj ne škodi, gospon Töpler. Rajsi ni nebudemo želi. Ako mi vodu doli spustimo bogec postane na hiljada gazdov vu Békés varmegijiji. Najbude tak, nam vre zraste vu Radványu. . .

Tak milostiven je nas minister prezident.

— **Želēznim križom kelner.** Vu Szegedinu vu jedni kavani takov kelner podvarja gospodu, koj gizardo nosi na črnim kaputu nemški želēzni vitežki križec. Dal-

los József dvajstisedem lét star vu Ozdu rođeni zandaraki firer. Vu ovim položaju je služil vu Dankelovim seregom vu Rusko-Polskim. Jedno službeno prijavo šestnaest vur predi je donesl na zapovedništvo i zato je dobil tak lépo nagradu. Potlam je zadobil magjarsko zlato medaliju. Med Krassnik i Lublinom strahovitno je plezérani bil, vu pet mestih su ga trofile kučnje. Jaki clovek ozdravil je, ali soldacku službu više nemore sveršavati. Vun su ga supererali. Tak je došel vu Szeged sa kelnera gde gizardo nosi želēzni križec.

— **Nemci su 5510 štukov zadobili.** Na ishodnim i zapadnim bojnem polju nemci su do marciusa prvoga sveskup 5510 štukov od neprijatelja zadobili. Od francuzov su zeli 1300, od belgancov 3300, od rusov 850 i od englezov 60 štukov. Ove štuke Krupp fabrika je popravila i denes je već nemci hasnovito zanucaju na bojnem polju.

— **Vu nemškim je 812 hiljada 708 bojnih robov.** 1915. aprila prvoga vu nemškim zarobljeno je bilo : francuzi : oficiri 3868, prostih 238 hiljada 496. Rusov : oficiri 5140, prostih 504 hiljada 210. Belgianci : oficiri 647, prostih 39 hiljada 620. Englezov : oficiri 520, prostih 20 hiljada 207. Dakle sveskupa 812 hiljada 708. Dakle skorom jeden milijun, koj se je do denes već spunil. Milijun ljudstva je samu zarobljenoga od naših neprijateljev vu Nemškim, gde su pak plezéraci i mrtvi ?

Skok iz srbskoga suzanstva. Jeden novinar vu Turnseverinu žisel se je sdvemi magjarski honvédi. Jeden se Vidokán Demeter drugi pak Ávrám Demeter zove, obedva su magjarski romani, ali magjarski čutiju i magjarski govoriju. Obedva su srbi zavjeli i sad su s kočili odonut. Vidokán ovak je pripovedal svoj dogodjaj :

— Pri Valjevi su nas prijeli srbi i vu Niš su nas odegнали, potlam pak kre Dunave stoječu Prahovu. Nigdar zaživljenja nebudem pozabil kuliko sem trpel vu Srbiji. Prek stere občine ili varaša su nas tirali, svigdi su nas psuvali i ponas plувali. Vu Prahovi pak smu skorom nikaj nê dobili jesti. Kruha ili mesu niti jedanput smu nê dobili, na dan su nam dali jedno kilo puliske i malo vu čisti vodi skuhanoga graha. Ali takov je živis po čeli Srbiji.

— Pred dvemi dani kad sem iz jedne ladje zmehkoga terha nosil, doli sem opal pod velikim terha. Zandar je kmeni skočil, psuval me je i rital nakli. Na večer k meni je došel Ávrám i popital me je, ali znam plavati. Dospomenuli smu se, da vjuro rano doli skoćimu k Dunavi i prek preplavamu vu Romaniu. Rajši poginemu, ali duže nebudemu ovdj tuliko muke i glada terpeli. V jutro okolo tretje vure srečno smu došli do Dunaja, ovdj skup smu pobrali čelo moć i počeli smu prek vode plavati. Dobro znam plavati, ali nê sem misil nigdar, da mogućen budem prek preplavati, jerbo Dunaj je ovdj jako široki i bistri.

— Na serdin Dunaja već sem truden bil i počel sem na hrbo plavati. Već smu blizu romanske granice bili, kad nas je ostavila jakost. Već smu od slabosti skorom pod vodu došli obedva, kad su iz jedne romanske ladje drevje počeli proti nam s pušćati.

Bez toga obedva vtopili bi se bili, tak pak smu steškoćom itak prek došli na ro-

manski kraj. Romanski žandari najpredi prek Gruje u Turnseveria dotirali i ovdí moramu ostati doklam boju konec bude. Magyar—Folyam és Tengerhajózási Részvényársaság četiri ladje ima ovdí, od ovih ladjih činovniki su nam najpredi jesti dali i skup su nabrali 8 frank i 40 centime, da smu na putu imali si zakaj jesti kupiti. Novinar je honvéde na kraljski konzulatuš odpejal, gde su takodjer nekoji frank penz dobili na strošek.

Vitežki Russ i njegva četa.

Iz kapitana, prosti baka. Russ Viktor pred nekojim letom kakti kapitan je služil u osztrak-magjarskim seregu. Neje znati sbog česa jedenput samu zahvali se je naslužbi, stupil je vun od soldačije i fabrikant je nastal. Svoju fabriku sam je vodil doklam je boj nē vun vudril. Negdašnji kapitan odmah je sveskupa ostavil i išel je vu boj. Prvešu saržu i čast niti sjednom rječjom je nē nazat zahtēval, za prostoga baku se oblēkel i onak se je javil vu službu.

Ali Russ Viktora su puno poznali i našel se je takov koj je povedal Pflanzer-Baltin generalu što je Russ. Šteli su mu saržu dati, ali on je zahtēval da prosti baka ostane. Ali pri soldačiji su znali kaj je Russ vrēden i zapovedali su mu, da jedno iz dvēsto osobah stoječu četu na svoju odgovornost vodi. Od potlam su rusi tak strahom pred glasovitim Russom, kak pred vragom.

Kak već poznaju rusi Russa, najbolje zlamuju to, da vu Uscie-Putilla občinom su takve plagatlina našli, da koj prime ili skonca Russa, dobi 25 hiljada rubelov. No, niti to je nē najhušja zabava, kad nešči sam odsebe takve plagatlina čita.

Ovdí je jedna mala statistika, kaj sve je Russ i njegva četa napravila vu Bukovini.

Sveskupa dvajstisedemput je bil vu ognju. Vu ovih bitkah on i njegva četa postrēlali su 449 rusov, pležerali su 734 i polovili su 156. Razmi se da to nemore točna statistika biti, jerbo nē su mogli navēk prebrojiti mrtve i pležerce, koji su od njihovoga oružja doli opali, ali rati i tak sbije vu račun 1339 osobah. S vun toga postrēlali su 59 kozackih konjov, pedesetpet pak su i s gazdom skup prjeli. Četa vu ovinim vremenu sgubila je 76 osobah vu mrtvih i pležeranih.

Russ Viktor je medtem toga kaprol nastal, dobil je zlato medaliju, za kratko vrēme pak je firer, potlam pak stražameš tersku saržu dobil. Kad pak je već vnogo vitežkih činov napravil, postavili su ga za lejtinanta. Oficirsku ružu i denes na prosti kapi nosi.

Decembra 1-ga proti Wiznitru je moral Russ iti svojom četom, da pozvedí, kak stojíju tam rusi. Četa po teškim putu dojde pod Wiznitru. Navēk su samu ponoči mogli iti i tak su mogućni bili prek neprijateljskih strazih dojtí. Pripetilo se, da vu jedni šumi kak je jedan baka pazljivo pred sobom sbije rezvil, prednjim je jedan ruski oficir stal tak blizo, da ga je s rukum mogel do segnuti. To je jedne taborske straže zapovednik bil.

Nazadnje došli su pred Wiznitz gde su rusi već nē imali nikakve straže jerbo nē su mislili, da neprijatelj tak blizu njih bi mogel dojtí. Russ i dva baki ođišli su vu varaš, tam su sve točno spregledali i prečacunali kuliko je rusov i kaj delaju.

Zatem su sviskup proti Rozenmalyu se potegli. Decembra 3-ga vjutrno ob sedmi vuri prijavu je dobil Russ, da od Rozenmalya proti Rostoku veliki čoport kozakov ide.

Četa kre jednoga potoka se je skrila tak, da je mogla puta od dva krajov strēlati. Čekali su. Za pol vure javiju Russo, da preblizava se neprijatelj i to za kozaki dva regimenta ideju s mašinpuškami i štuki. Russ je zapovedal, da nišči naj ne strēla. Ob pol deveti prvi čoport dojde sdvemi oficiri i dvanajst kozaki. Naši su premirno pazili, kaj budu rusi začeli. Kad su sve pregledali, nazat su se povratili, da prejaviju, da put je čist i moreju dalje iti.

Za malo vrēme opet nazat jaseju kozaki i kad do jedne hiže dojdeju spazi Russ, da jeden muž sa rukum kaže, gde su naši skrili. Dalje nēje bilo moči čekati. Russ zeme od jednoga pušku i sdvemi kugljami doli prebiti obedva oficire, baki pak su svi dvanajst kozakov doli strelili. Samu konji su ostali. Pešički regimenti su već čisto blizu bili. Kad su spazili mrtve kozake, odmah su se nazat obrnuli. Ali vujti su već nē mogli, jerbo vekša stranje već vu Russovi mišolovki bila.

Medtem toga Russove dvē mašinpuške su neprijatelju za herbet došle i odmah su počele praskati. Za nekoju minuto čeli put pun je bil mrtvih. Od jedne divizije već kak 400 je doli opalo, druga pak se je s mašinpuškami i sa štuki predala. Russ je sve skupa jednoga človeka sgubil.

Februara 10 ga Russ je opet važno službu moral sveršiti. Postali su ga, naj previzitēra luposnai dolinu. Russ je na pet čopore rezdelil četu i tak su išli jednajst vur po jednim 1150 meter visokim bregu. Prvi čoport, koj je stal iz sedemnajst osobah, spazil je poleg Majdana kozacku stražu. Vu onim vremenu jedna jakša četa po laposnoi dolini je mašerala. Sad je videti bilo, da jeden kozak je spazil naše, odmah je na konj sel, da prijavi vu dolini stojećem rusom. Ova prijava bi naši četi na veliko skodu bila, ako bi za vremena bila došla k rusom, s vrho toga Russ ga je sam na cilj zel i doli je strelil kozaka.

Od ove kozacke patrole niti jeden človek je nē živ ostal.

Za jedno vuru došel je glavni šereg s onimi štuki s kozaki i sa velikim trēnom. Put je ravno poleg Russove čete pelal. Na serdini je jedan most bil, na kojega su naši od pet strani mogli strēlati. Kad su kozaki prek mosta došli, ravno su Russo vu ruke došli. Naši silno su počeli strēlati i skorom svi kozaki su doli scureli, samu nekoji je mogel vujti.

Ali vezda je već čeli trēn na mostu bil. Russovi strahovitno su iz mašinpuških strēlali trēna. Svi konji su doli scureli i stēm su čisto zaprli mosta. Doklam su ruske čete rezviti mogle, skorom jedno čelo diviziju su gubili. Vezda su već naši mogli pregledati, da za ovom ruskom četom po prihiki kuliko neprijatelja ide. Cilja svojeja su postigli i zapoved izverstno zveršili, ali itak su zato tak dugo strēlali na ruse, doklam su se svi ruski regimenti rezvili i svoje štuke i mašinpuške nastavili. Naša četa sad kak dabi samu na manōveru bila, lēpo s liha znikaula je vušumi.

Russ Viktor, kad je sve to tak lēpo sveršil, nastal je lejtinant.

Ali što bi sve mogel spisati, kaj je sve Russ i njegva četa napravila. Samu još ne-

kaj od toga. Vu Russovi četi sami 36—42 leti stari erdējski gardišti su služili. Svi su ožejeni. I lakov je mednjimi, koj je devet dece ostavil doma. Svun podoficirov i četiri oficiri su vu Russovi četi.

Najstareši je Szóts Andor husarski oberlejtinant, zapovednik honvédskih husarov, namesnik mu je Hyna Károly lakodjer oberlejtinant.

Szakáts Zoltan honvédski lejtinant, augustuša meseca je stopram došel vun iz soldačke škole. Vu Russovi četi on je imal prek mašinpuške.

Četrti je dr. Morcán Traján fiskalius, lejtinant. Skorom svi već imaju medalije ili sreberne križeca, koji pak još nēmajuju, oni zasegurno dobiju. Svi su magjari, takodjer i Russ Viktor fabrikant je magjar.

Od Russ Viktor fabrikanta, kapitana i denešnjega lejtinanta još vnogo budemo čuli i čitali.

KAJ JE NOVOGA?

Na smrt pripravljen junak.

Piše se nam leto jezerstopetnajsto, Nam mladim junakom jako je žalostno.

Ki moramo iti na bojno polje, Ostaviti ovo lépo Medjmurje.

Lépo Medjmurje ružica rumena! Takaj naše drage grlice ljubljene!

Da bi one znale, kaj bumo trpeli, Nej jim bilo volja ružice saditi.

Sunce rumeno, gde buš mi zahajalo? Za gorom, za vodom, il ruskom granicom?

Gde soldati puške svoje nabijaju, Pak na hude ruse pod jednom strēlaju.

Ali ruska kuglja z on kraja doleti, Pak mladog junaka nesrečno pogodi.

Tužen junak taki na zemlju je opal, I pajdaše svoje tužno k sebi je zval.

„Pajdaši, pajdaši! staviti me najte, Neg v mrtve—špitale taki odnesite.“

„Grličica draga, k meni došeči se, Ar ja tužen nikam nemrem iz zemljice.“

„Bar po letu jenkrat mene ti pohodi, Pak mi na hladen grob ružice posadi!“

„Z jedne strani naj bu modra fijoica, I druge strani naj bu rožmarin kitica.“

„Na križ napišite: Tu počiva v miru, Koj je vmrl za svoju dragu domovinu!“

Subics Gyorgyica.

Muraszentmárton.

— Beštialni rusi vu Kaukazušu.

Iz Erzeruma pišeju, da rusi gde malo moreju se na noge postaviti, tak se sponašaju, kak pravi divjaki, koji još i denes ljudi ždereju. Po onih mestah, kud rusi prek ideju, bolje bi bilo stanovnikom, da se nigdar nebi bili rodili. Kad rusi retirirati moraju sve varaše, sve občine požgeju i sve porobiju. Od svakoga mesta tuse zemeju sobom, koje strahovitno mučiju. Pripetilo se, da su iz jednoga mesta stopedeset bogatih mohamedancov polovili i sobom odvekli, koje su po deset i deset skup navezali. Svaki čoport je jednoga vodju dobil, koj je takodjer zavezani bil k svojem čoporu. Kad su zadnjiput retirirati morali, opet su polovili slosedemdeset mohamedancov med kojemi je bil i Sadik bej svojimi dvemi sini. Ove

Ota si ostavi
Takaj i mamicu,
A tovarušicu
I drobnu dečicu.

Kojem pak se mora
Ovak dogoditi,
Da življenje v boju
Moraju zgubiti:

Koji doma misle
Na njegvo trpljenje
I od straha drhcu
Za njegvo življenje.

Ki na bojnem polju
Iz svéta preminu,
Za našega kralja
I za domovinu:

Javče si za para
I tovarušica
Plaču siromašna
Za ota, dečica.

Za nje te ponizno
Vsi skupa prosimo,
Dušice njim k sebi
Primi milostivno!

Pokoj vekivečni
Daruj njim Gospone,
Svetlost vekivečna
Naj njim svéti Amen!

Szelina Márton, Alsódomború.

Urednikova pošta.

1.) **Osokolahegy. M. P.** Dobili smo vašu malu popévku. Lépo je od vas, da vu vašoj mladosti pësme pišete. Ali vaša popévka nije sposobna, da ju vu novine denemo. On, koj je komaj vezda ostavil školu, kak vi, nemre takve popévke izmisliti, kak on, koj je stareši. Čitajte svaku popévku, koja vu našim novinam izlazi, pak probajte takve, ili slične pisati, pak bute za nekoliko letah i vi dobre popévke vu novine postati mogli. Ipak vaš zadnji verš štampati damo, ar je vu njem vaše lépo nakajenje hvalje vredno:

»Ja sam samo mladić
Vu petnajstom leti,
Al, za domovinu
Hočem i ja vumreći!«

2.) **Murazsentmárton. Taborska popévka.** Jako lépa je to pësma, puna s domoljubljivimi miseli. Bude frísko na red došla.

3.) **Gefreiter Repp Elek vu taboru. Pësem iz taborskog polja.** Lépo izpišete vu vašoj popévki, kak živite vu taboru. Svaki naš čitatej bude se veseliti, da vam tam dobro ide. Vašu popévku bumó čim predi vu novine deš. S pozdravom! (M. J.)

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	40—
Rozs	Hrž	31—
Árpa	Ječmen	25—
Zab	Zob	26—
Kukorica uj	Kuruza suha	25—
Fehér bab uj	Grah beli	84—
Sárga bab	Grah žuti	80—
Vegyes bab	Grah zmešen	80—
Kendermag	Konopljeno seme	40—
Lenmag	Len	40—
Tökmag	Koščice	45—
Bükköny	Grahorka	23—

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca hízo broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti **VAPNA.**

Koji treba zazidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalešu cënu. Koji treba čëli vagon dobi vapno čisto fal. Trži čëpanoga suha bukova drva ilapora na vagu.

068 78—

RIPSZÁM JÁNOS fűszer- és vaskereskndő üzletébe egy

tanoncot

felvenni, aki magyarul és horvátul beszél. Értekezhetni vele szóval vagy levélileg Perlakon.

Most jelent meg!

A világháború okiratai:

- Az Osztrák-Magyar Vörös könyv . . . ára 1 kor.
- A német fehércönyv » 30 fillér
- Az angol kékkönyv I. rész » 40 »
- Az angol kékkönyv II. „ » 60 »
- Az orosz narancssárgakönyv » 40 »

Kinek jár segély?

A berukoltak és hozzátartozóik igényei ára 20 fillér

Háborús nagyhatalmak:

- A cár birodalma ára 40 fillér
- Törökország és Egyptom » 40 »
- Angolország » 40 »

Háborús irodalom:

- Sven Hedin, Egy harcban álló nemzet ára 1 korona
- Connan Doyle, Veszedelem » 40 fillér
- Fényes László, A szerb harctérről . . . » 3 korona
- Kálnoki Izidor, Háborús tréfák . . . » 40 fillér
- Liliencron, Háborús novellák » 3 korona
- Gróf Andrassy Gyula, KINEK BÜNE
A HÁBORÚ » 2 korona
- Normann Angel, ROSSZ ÜZLET A
HÁBORÚ ára 1 korona 60 fillér

Újdonság!

Szibéria térképe

azon helységek megjelölésével, ahol hadifogolytábor van. Ára 1 korona.

Orosz harctér kézi térképe

Ára 1 korona 20 fillér.

Európai háború kézi térképe

a legujabb kiadás, 6 színben. Ára 1.50 K, 1 K és 50 fillér.

Kaphatók: fischel fűlöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében, Csáktornyan.

STRAUSZ SÁNDOR, CSÁKTORNYA

KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKÖTÉS ZET

ALAPÍ-
TÁSI ÉV
1882.

KÖNYV- ÉS PA-
PIRKERESKEDÉS

Elvállal minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, a legjutányosabb árak mellett. Könyvkötészetében mindennemű bekötések a legpontosabban és jutányosan készíttetnek el. Levelező-lap ujdonságok művészi kivitelben nagy választékban, írógépkellékek bármely géphez szallag, carbonpapir, radir, olaj, olajozó stb. nagy választékban kaphatók.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét
a rovatban díjmentesen
közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét
a rovatban díjmentesen
közöljük

<p>Bőrkereskedő: Mayer Testvérek Csáktornya</p> <p>Borbély és fodrász: Nádasdi Nándor Csáktornya Mik Szilárd Csáktornya</p> <p>Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő: Tihanyi Mihály Damása</p> <p>Butorraktár: Horák Odön (butor- és koporsóraktár) Csáktornya</p> <p>Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, város ház épület</p> <p>Divatáruház: Liszt és Brodnyák Stridóvár</p> <p>Fényképész: Ifj. Kovács István Csáktornya</p> <p>Férfi szabó: Ivácics Ignác Csáktornya Bedics Ferenc Csáktornya</p>	<p>Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (közén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya Gráner Testvérek Csáktornya Mráz J. Csáktornya Deutsch Salamon Csáktornya Hirschsohn Henrik Csáktornya Strábia Testvérek Csáktornya Deutsch Rezső Kiszabadka Toplák György Drávasiklós</p> <p>Kávéház: Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya</p> <p>Kötélgyártó: Dornik Rezső Csáktornya</p> <p>Kőfaragó és sirkőkészítő: Tersztenyák Bödög Csáktornya</p> <p>Mészáros: Antonovics József Csáktornya</p> <p>Óras- és ékszerész: Pollák Bernát Varazdin</p>	<p>Pezsgőgyár: Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya</p> <p>Pék: Petrics Viktor Csáktornya Petrics Agoston Csáktornya</p> <p>Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és Fia Csáktornya</p> <p>Uri- és nőidivat, játék- és diszjúárú: Kelemen Béla Csáktornya</p> <p>Vaskereskedés: Bernyák Károly utóda Binder Károly Csáktornya Prostenik Gusztáv Csáktornya</p> <p>Vendéglők: Prückler Károly Csáktornya Pecsnornik Ottó Csáktornya Hencesey Gábor Csáktornya Antonovics József Csáktornya Budai József Csáktornya Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya</p>	<p>Kelemen Imre Csáktornya Prusátz Alajos Csáktornya Deutsch Zsigmond Csáktornya Schlesinger Mór Csáktornya Bagola István vendéglője Csáktornya</p> <p>»A vasúthoz« Singer Salamon Csáktornya Sőtörtő János Kiszabadka Novák József Drávanagyfalu Deutsch Adolf, nagyv. Drávasárhely Kovács Mihály korcsm. Drávasárhely Leitmann Bálint Szentilona Feigelstock András Budapest, VII., Klauzál-tér 13. Kozják Mihály Kiszabadka Baumhack Re só Szentilona Reiner János Ráczkanizsa vegyeskereskedés, Petánczi savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Csáktornya Spitzer Elek vegyeskeresk. és korcsmáros Pusztafa</p> <p>Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal Csáktornya</p>
--	--	--	---

Könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUSZ SÁNDOR Csáktornya

su takodjer povezali, za kratko vréme pak su njim oči vun spehnuili i vuha doli odrezali, nazadnje pak su svakoga drugoga zaklali i tak koji su živi ostali, morali su mrtve sobom vlečti. Kad su do jedne vode došli, tam su još ostajuće zaklali i sveskupa su je vu vodu hitili.

Tak se sponašaju vu dvajseti stotini rusi. Kaštigaj je Bog!

— **1040 ruskih robov.** Nemško soldačko zapovedništvo službeno javi, da pri Kalvarjanu minuće dane vu menjših bitkah vlovili su jedno hiljada i 40 rusov k tomu pak sedem mašinpüşkih su od rusov odzeli. Nemci slavno napredujeju i ruse proganjaju. Bitke još trajaju.

— **Menjše bitke na Karpatskim frontu.** Vu Karpati, kak su najnovese prijave došle skorom na čelim karpatskim frontu je mir, takodjer i štuki su postali praskati. Iz Homonne nekoji su vu Budimpešt došli i tak povédaju, da vu varasu je mir. Vu užonskim klanjcu su menjše bitke bile vu kojih su ruse pretirali. Od Uzsoka na ishod poleg Sryj vode vekša bitka je bila vu koji su rusi vekšo pomoć dobili, ali naši su je itak preobladali i jedno važno poziciju su od rusov odzeli.

— **Na južnom bojnomo polju je mir.** Na južnim bojnomo polju, tojest na srbski granici već više mesecov je mir, s vun one huncvutarije, koju su srbi prama međunarodskim zakonu napravili, kad su odprte varaše bombardirali, kak je Orsova, Zimony i Mitrovica. Nato su naši tak dali odgovor, da su Belgrada bombardirali i vunjem veliki kvar napravili. Na čeli liniji pri Szavi, Duni i Drini dobre i jake pozicije imam, odkud se naši još zavezda nečeju genuti i vu Srbiju vdrti. Srbi dosta odsnutrašnjih poslov imaju. Strahovitni betegi čelo Srbiju čejeju podesetiniti k tomu pak bulgarske i albanske bande dan, na dan vdiraju vu Srbiju i stēm srbskomu seregu dosta posla zavdavljeju.

— **Veliki sněg vu Karpati.** Minuće dane opet smu glasa i prijavu dobili, da vu Karpati strahovitni vihiri su i opet veliki sněg je zapal tak, da niti rusi, niti pak naši nemoreju napreduvati. To je apriliška zima. Naši dobre dekunge i vu dekungi peći imaju i tak puno leži preobladaju zimu kak rusi, koji peći vu dekungi i vu barakaj nemaju.

18—43—50. Korman je odredil, da i osemnajst, ceterdesetri i petdeset lēt stari moraju na stelingu iti. To sad zato ne znamenuje, da morebiti monarchija premalo ljudstva ima, jerbo dovezda još i preveć njih čeka po čelim orsagu, da skim predi uter rukovaju. Pripravni moram biti na sve. Neprijatelj je već zdavnja i šestdeset lēt stare pozval, to pak se prinase nebuđe pripetilo.

— **Na karpatskim frontu je mir.** Po vuzmeti bitki med Karpati na čeli liniji je mir nastal. Rusi su tuliko ljudstva sgbubili, da već nemoreju niti pak ne ufajo dan na dan sturmati. Rusi su vu karpatski bitkah prek pol milljun ljudstva kvarni. Strahovitno vrnogo ljudstva su aldurali, da našega fronta pretregneju i vu orsag vdereju. Naši slavni seregi na čeli liniji su je zastavili i nazat sbili. Rusi su od Galicije vdirali, ali nigdi su nē mogući bili važnese pozicije ili važnese planine zadobiti, naprotiv naši su ru-

se iz važnih pozicijah pretirali. Sad je mir tam, ali kak dugo bude mir, to se nezna, jerbo ruska ofenziva nazat se bude započela, kad si rusi regimente spuniju. Samu ako su dovezda nē mogli naše preobladati, kad su samu dobro soldaciju imali, stēm menje bu do odvezda, kad su najglasovitnese regimente sgbubili.

— **Ruski sgbubiček vu Karpati.** Englezke i Francuzke novine pišeju, da rusi vu Karpati najmenje, kak pol milljun ljudstva su zgbubili. Već vu prvi bitkah kad su rusi našega fronta predrti šteli, sgbubili su prek 150 hiljada ljudstva. Rusi su decembra meseca presiljeni bili postati i čekati doklam su si opet regimente spunili i vekšo pomoć dobili. Božične dane opet su počeli, ali opel njim je sve zabada v bilo, makar su na hiljada i hiljada naroda pogubili. Februara prve dane i ovi seregi su se spotrli, kad su predi već kak 200 hiljada ljudstva sfondati dali. Englezi tak šarcaju, ruski seregi od marcijusa prvoga opet su 100 hiljada ljudstva sgbubili.

Ako već ruski savezniki tuliko prepoznaju, onda si moremu misliti, kak strahovitne bitke su morale vu Karpati biti.

— **Kaj hoče Nikolajevics?** Pariske novine tužiju se, jerbo nezajnu vu Francuzkim, kaj hoče rusko soldačko zapovedništvo. Nišči nezna, kaj misli i kaj ima vu glavi Nikolajevics Miklos nadherceg, kakti čele ruske soldacije zapovednik. Neznaju, gde hoče odlučno bitku imati. Vu Francuzkim tak misliju, da pri Karpati se bude to pripetilo, ali neje znati, ali vu bližnjim vremenom nebudemo opet od drugih mestah čuli, da tam su velike bitke. Vekša stran tak je osvedočena, da vu Berlin samu prek Budimpešti i Beca je moći doji. Menjša stran opet tak misli, da bi to veliki prećec bil i da po ovim putu rusi nigdar nebudu vu Berlin došli. Ruskoga serega dešno krilo vu Severni—Poški stoji, lēvo krilo pak pred Karpati vojuje. Centrum već duže vremena ne dela nikaj, neg miren mora stati. More se pripetiti, da vu bližnjim vremenom ravno centrum se bude genul. Ali koj vidi i koj je već previdel, kuliko ljudstva, oružja, nunicije i svega drugoga blaga su rusi sgbubili na krialah, oni već naprē moreju znati, da niti centrum nebuđe mogućen nikaj napraviti, tojest našu liniju predrti.

— **Pustolovina vu Prasznisu.** Ruzkija Vjedomost pišeju, da vu minućih bitkah Prasznis varaša čisto su porušili i denes drugo nē videti kak samu ruševino. Žalostno je gledati negdašnji lēpi varaš. Najveksi potres nebi bil tak porušil varaša, kak je denesno vréme boj ga vništil. Jesu hiže, koje su čisto znikule iz zemlje, čela hiža pak vu varašu nigdi se ne najde. Velika cirkva, Prasznisz varaša gizdavost takodjer je porušena.

Stanovníki bez krova su ostali vu zlostim vremenom. Pohižtvo sve spotrto i požganu. Nekoji niti opravu su ne mogli si obraniti. Vu varasu je veliko siromaštvo.

— **Vu Tripoliszu opet je buna.** Iz Taljanskoga pišeju, da vu Tripoliszu opet se buniju stanovnici i da zadnje dane više bitkih je bilo vu kojih su beduini veliki sgbubiček imali. Taljanski regimenti s malim sgbubičkom su pretirali buntovniki. Samu nekoji oficir su sgbubili. Taljanska sad opet vekši sereg pošle vu Tripolisz, da opet mir napravi tam.

Molbena posma za vojniko na bojnomo polju.

Vsemogući Bože,
Otec naš nebeski!
K Tebi se obrača
Narod ov zemeljski.

Koga gda al nigdar
Budu već imela,
Ako smrt podnese
Od ruskog šrapnela.

Prosimo svi skupa
Govoreć ponizno,
Ogled se na našu,
Milu domovinu!

Vnoga pak sestrica
Javče si za bratom,
Ar od srbske bombe
Smrt mu je za vratom.

Koja vu veliki
Sada je težkoći,
Ar bez Tebe nema
Nikakve pomoći.

Vnogi od svog doma
Daleko odide,
Gde stranjska zemljica
Telo mu pokrije.

Kajti nad njom biva
Veliko trpljenje,
To nam je kaštigaja
Za grešno činjenje.

Z tēla mu izteče
Do kaple krvčica,
Kuju tam popije
Ta črna zemljica.

Božanska pravica
S tēm nas kaštiguje,
Da protivnik srbski
Na nas navaljuje.

Tam se tužen vojnik
Zmirom nadja voga,
Ah! molimo vsi skup
Za nje domaj Boga!

Proti komu naš kralj
Moral se je stati,
Vu Srbiju vojsku
Nad njega poslati.

Kojem stranjske kugle
Okol glave lēču,
Vmirajućem nigdo
Tam nevuže svēču.

Med tēm toga drogi
Neču dopustiti,
Kaj Srbija mogla
Vpokorjena biti.

Mirno mora vsaki
Na svem mestu stati,
Ter minutu vsaku
Smrti se nadjati.

Koja je poslala
Hude krvoloke,
Da je kraljić skončan
Od njihove ruke.

Molimo se vsi skup
Gospodinu Bogu,
Da ov strašni tabor
Nabu trajal dugo.

I stovarušicom
Hohenberg Zofijom
V sarajevskom gradu
To se dogodilo

Anda svi s molitvom
Hoćemo se vteći
Gospodinu Bogu
Ovak govoreći:

Kam su krvoloki
Bili već poslani,
To su bili zroki
Vse od srbske strani.

»Oslobodi Bože
Tužnu domovinu,
Da ove strahote
Na skorom preminu!»

Englezka i Ruska,
Belgija, Francuzka
Kraljevina takaj
Mala Črnogorska.

»Negledi o Bože!
Na naše grehote,
Nego nam se smiluj
Poleg Tve dobrote!»

Dokončale vseskup
Krivca obraniti,
Na pravčene ove
Vse skup navaliti.

»Čuvaj naše mile
V taboru vojniko,
Od neprijateljske
Hudobe velike!»

Proti kojem naš kralj
Ferenc Jožef stari
Vojsku skupa spravlja
A zbog srbske stvari.

»Da neprijatelj
Budu preladali,
I da bi sviskup
Vu zdravju ostali!»

S Vilmošom česarom
Nemškoga orsaga
Vojsku su podigli
Proti ovem z nagla.

Sladko Ime Jezuš!
Ti je ravnaj, vodi,
Da njim neprijatelj
Nikaj nenaškodi.

Jeden, kak i drugi
Vojsku skup poziva.
Srbija nesrećna
Vse je tomu kriva.

Sveta Mati Božja,
Marija devica,
Budi njim pri Bogu
Verna pomoćnica!

Naša domovina
Mora se braniti,
Ljudstvo sada mora
Pod oružje iti.

Koji Te za pomoć
V taboru prosiju,
Da po Tebi milost
Od Boga dobiju.

Koji god pod koju
Spadaju zastavu,
Moraju v boj nesti
Rusu svoju glavu.

Angjele nebeski,
Njihovi čuvari,
Pomoć svoju v bitki
Da bi njim skazali.

Proti neprijateljem
Vsaki mora iti,
Makar mu je taki
Življenje zgbubiti.

I vsi svetcu božji
Takaj i svetica,
Vojski naši v boju
Na pomoć tečite!

Milu domovinu
Mora ostaviti,
V kojoj gda, al nigdar
Već vu mogel biti.

Jezuševo srce
Budi milostivno,
Vojnikom, za koje
Mi Tebe molimo.

STRAUSZ SÁNDOR, CSÁKTORNYA

KÖNYVNYOMDA KÖNYVKÖTÉSZET

ALAPÍ-
TÁSI ÉV
1882.

KÖNYV- ÉS PA- PIRKERESKEDÉS

Elvállal minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, a legjutányosabb árak mellett. Könyvkötészetében mindennemű bekötések a legpontosabban és jutányosan készíttetnek el. Levelező-lap ujdonságok művészi kivitelben nagy választékban, írógépkellékek bármely géphez szallag, carbonpapir, radir, olaj, olajozó stb. nagy választékban kaphatók.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét a rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét a rovatban díjmentesen közöljük

<p>Bőrkereskedő: Mayer Testvérek Csáktornya</p> <p>Borbély és fodrász: Nádasi Nándor Csáktornya Mik Szilárd Csáktornya</p> <p>Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő: Tihanyi Mihály Damása</p> <p>Butorraktár: Horák Ödön (butor- és koporsóraktár) Csáktornya</p> <p>Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület</p> <p>Divatáruház: Liszt és Brodnyák Stridóvár</p> <p>Fényképész: Ifj. Kovács István Csáktornya</p> <p>Férfi szabó: Ivácsics Ignác Csáktornya Bedics Ferenc Csáktornya</p>	<p>Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya Gräner Testvérek Csáktornya Mraz J. Csáktornya Deutsch Salamon Csáktornya Hirschsohn Henrik Csáktornya Strábia Testvérek Csáktornya Deutsch Rezső Kiszabadka Toplak György Drávasiklós</p> <p>Kávéház: Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya</p> <p>Kötélgyártó: Dornik Rezső Csáktornya</p> <p>Kőfaragó és sirkőkészítő: Tersztenyák Bódog Csáktornya</p> <p>Mészáros: Antonovics József Csáktornya</p> <p>Órás- és ékszerész: Pollák Bernát Varaždin</p>	<p>Pezsgőgyár: Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya</p> <p>Pék: Petrics Viktor Csáktornya Petrics Ágoston Csáktornya</p> <p>Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és Fia Csáktornya</p> <p>Uri- és nőidivat, játék- és díszműárú: Kelemen Béla Csáktornya</p> <p>Vaskereskedés: Bernyák Károly utóda Binder Károly Csáktornya Prostenik Gusztáv Csáktornya</p> <p>Vendéglők: Prückler Károly Csáktornya Pecsonnik Ottó Csáktornya Hencsey Gábor Csáktornya Antonovics József Csáktornya Budai József Csáktornya Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya</p>	<p>Kelemen Imre Csáktornya Prusácz Alajos Csáktornya Deutsch Zsigmond Csáktornya Schlesinger Mór Csáktornya Bogala István vendéglője Csáktornya »A vasúthoz« Csáktornya Singer Salamon Csáktornya Sötöry János Drávanagylalu Novák József Drávanagylalu Kovács Mihály, nagyv. Drávasárhely Leitmann Bálint Szentliona Feigelstock András Budapest, VII., Klauzál-tér 13. Kozják Mihály Kiszabadka Baumbaek Re só Szentliona Reiner János Ráczkanizsa vegyeskereskedés, Petáncai savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Csáktornya Spitzer Elek vegyeskeresked. és korcsmáros Puzstafa</p> <p>Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal Csáktornya</p>
---	---	--	---

Könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUSZ SÁNDOR Csáktornya

su takodjer povezali, za kratko vréme pak su njim oči vun spehnuili i vuha doli odrezali, nazadnje pak su svakoga drugoga zaklali i tak koji su živi ostali, morali su mrtve sobom vlečti. Kad su do jedne vode došli, tam su još ostajuće zaklali i sveskupa su je vu vodu hitili.

Tak se sponašaju vu dvajseti stotini rusi. Kaštigaj je Bog !

— **1040 ruskih robov.** Nemško soldačko zapovedništvo službeno javi, da pri Kalvarjanu minuće dane vu menjših bitkah vlovili su jedno hiljada i 40 rusov k tomu pak sedem mašinpüşkih su od rusov odzeli. Nemci slavno napredujeju i ruse proganjaju. Bitke još trajaju.

— **Menjše bitke na Karpatskim frontu.** Vu Karpati, kak su najnovese prijave došle skorom na celim karpatskim frontu je mir, takodjer i štuki su postali praskati. Iz Homonne nekoji su vu Budimpešt došli i tak povédaju, da vu varasu je mir. Vu užonskim klanjcu su menjše bitke bile vu kojih su ruse pretirali. Od Užsoka na ishod poleg Sryj vode vekša bitka je bila vu koji su rusi vekšo pomoć dobili, ali naši su je itak preobladali i jedno važno poziciju su od rusov odzeli.

— **Na južnom bojnomo polju je mir.** Na južnim bojnomo polju, tojest na srbski granici već više mesecov je mir, s vun one huncvutarije, koju su srbi prama međunarodskim zakonu napravili, kad su odprte varaše bombardirali, kak je Orsova, Zimony i Mitrovica. Nato su naši tak dali odgovor, da su Belgrada bombardirali i vunjem veliki kvar napravili. Na čeli liniji pri Szavi, Duni i Drini dobre i jake pozicije imam, odkud se naši još zavezda nečeju genuti i vu Srbiju vdrti. Srbi dosta odsnutrašnjih poslov imaju. Strahovitni betegi čelo Srbiju hočeju podesetiti k tomu pak bulgarske i albanske bande dan, na dan vdijaju vu Srbiju i stēm srbskomu seregu dosta posla zavdavljeju.

— **Veliki sněg vu Karpati.** Minuće dane opet smu glasa i prijavu dobili, da vu Karpati strahovitni vihri su i opet veliki sněg je zapal tak, da niti rusi, niti pak naši nemoreju napreduvati. To je aprilska zima. Naši dobre dekunge i vu dekungi peći imaju i tak puno leži preobladaju zimu kak rusi, koji peći vu dekungi i vu barakaj nēmajju.

18—43—50. Korman je odredil, da i osemnajst, ceterdeseti i petdeset lēt stari moraju na stelingu iti. To sad zato ne znamenuje, da morebiti monarchija premalo ljudstva ima, jerbo dovezda još i preveć njih čeka po celim orsagu, da skim predi uter rukovaju. Pripravni moram biti na sve. Neprijatelj je već zdavnja i šesdeset lēt stare pozval, to pak se prinase nebuđe pripetilo.

— **Na karpatskim frontu je mir.** Po vuzmeti bitki med Karpati na čeli liniji je mir nastal. Rusi su tuliko ljudstva sgbubili, da već nemoreju niti pak ne ufajo dan na dan sturmati. Rusi su vu karpatski bitkah prek pol milljun ljudstva kvarni. Strahovitno vnojo ljudstva su aldualvi, da našega fronta pretregneju i vu orsag vdereju. Naši slavni seregi na čeli liniji su je zastavili i nazat sbili. Rusi su od Gaticije vdirali, ali nigdi su nē mogući bili važnese pozicije ili važnese planine zadobiti, naprotiv naši su ru-

se iz važnih pozicijah pretirali. Sad je mir tam, ali kak dugo bude mir, to se nezna, jerbo ruska ofenziva nazat se bude započela, kad si rusi regimente spuniju. Samu ako su dovezda nē mogli naše preobladati, kad su samu dobro soldačiju imali, stēm menje bu do odvezda, kad su najglasovitnese regimente sgbubili.

— **Ruski sgbubiček vu Karpati.** Englezke i Francuzke novine pišeju, da rusi vu Karpati najmenje, kak pol milljun ljudstva su zgbubili. Već vu prvi bitkah kad su rusi našega fronta predrti šteli, sgbubili su prek 150 hiljada ljudstva. Rusi su decembra meseca presiljeni bili postati i čekati doklam su si opet regimente spunili i vekšo pomoć dobili. Božične dane opet su počeli, ali opel njim je sve zabavad bilo, makar su na hiljada i hiljada naroda pogubili. Februara prve dane i ovi seregi su se spolrti, kad su predi već kak 200 hiljada ljudstva sfondati dali. Englezi tak šarčaju, ruski seregi od marcuisa prvoga opet su 100 hiljada ljudstva sgbubili.

Ako već ruski savezniki tuliko prepoznaju, onda si moremu misliti, kak strahovitne bitke su morale vu Karpati biti.

— **Kaj hoče Nikolajevics ?** Pariske novine tužiju se, jerbo neznažu vu Francuzkim, kaj hoče rusko soldačko zapovedništvo. Ništi nezna, kaj misli i kaj ima vu glavi Nikolajevics Miklos nadherceg, kakti čele ruske soldačije zapovednik. Neznaju, gde hoče odlučno bitku imati. Vu Francuzkim tak misliju, da pri Karpati se bude to pripetilo, ali nēje znati, ali vu bližnim vremenem nebudemo opet od drugih mestah čuli, da tam su velike bitke. Vekša stran tak je osvedočena, da vu Berlin samu prek Budimpešti i Beca je moći došli. Menjša stran opet tak misli, da bi to veliki přec bil i da po ovim putu rusi nigdar nebudu vu Berlin došli. Ruskoga serega dēsno krilo vu Severni—Polski stoji, lēvo krilo pak pred Karpati vojuje. Centrum već duže vremena ne dela nikaj, neg miren mora stati. More se pripetiti, da vu bližnim vremenom ravno centrum se bude genul. Ali koj vidi i koj je već prevideł, kuliko ljudstva, oružja, municije i svega drugoga blaga su rusi sgbubili na krialah, oni već naprē moreju znati, da niti centrum nebuđe mogućen nikaj napraviti, tojest našu liniju predrti.

— **Pustolovina vu Prasznisu.** Ruskija Vjedomosti pišeju, da vu minućih bitkah Prasznis varaša čisto su porušili i dene drugo nē videti kak samu ruševino. Zalostno je gledati negdašnji lēpi varaš. Najveksi potres nebi bil tak porušil varaša, kak je denešno vrēme boj ga vništil. Jesu hiže, koje su čisto zniknule iz zemlje, čela hiža pak vu varašu nigdi se ne najde. Velika cirkva, Prasznisz varaša gizdavost takodjer je porušena.

Stanovníki bez krova su ostali vu zlostim vremenom. Pohižtvo sve spolrtlo i požganu. Nekoji niti opravu su ne mogli si obraniti. Vu varašu je veliko siromaštvo.

— **Vu Tripoliszu opet je buna.** Iz Taljanskoga pišeju, da vu Tripoliszu opet se buniju stanovnici i da zadnje dane više bitkih je bilo vu kojih su beduini veliki sgbubiček imali. Taljanski regimenti s malim sgbubičkom su pretirali buntovnici. Samu nekoji oficir su sgbubili. Taljanska sad opet vekši sereg posle vu Tripolisz, da opet mir napravi tam.

Molbena posma za vojniko na bojnomo polju.

Vsemogući Bože,
Otec naš nebeski!
K Tebi se obrača
Narod ov zemeljski.

Koga gda al nigdar
Budu već imela,
Ako smrt podnese
Od ruskog šrapnela.

Prosimo svi skupa
Govoreć ponizno,
Oglej se na našu,
Milu domovinu!

Vnoga pak sestrica
Javče si za bratom,
Ar od srbske bombe
Smrt mu je za vratom.

Koja vu veliki
Sada je težkoći,
Ar bez Tebe nēma
Nikakve pomoći.

Vnogi od svog doma
Daleko odide,
Gde stranjaka zemljica
Telo mu pokrije.

Kajti nad njom biva
Veliko trpljenje,
To nam je kaštiga
Za grešno činjenje.

Z tela mu izteče
Do kaple krvčica,
Kuju tam popije
Ta črna zemljica.

Božanska pravica
S tēm nas kaštiguje,
Da protivnik srbski
Na nas navaljuje.

Tam se tužen vojnik
Zmirom nadja toga,
Ah! molimo vsi skup
Za nje domaj Boga !

Proti komu naš kralj
Moral se je stati,
Vu Srbiju vojsku
Nad njega poslati.

Kojem stranjske kugle
Okol glave leču,
Vmirajućem nigdo
Tam nevuže svēču.

Med tēm toga drugi
Neču dopustiti,
Kaj Srbija mogla
Vpokorjena biti.

Mirno mora vsaki
Na svem mestu stati,
Ter minutu vsaku
Smrti se nadjati.

Koja je poslala
Hude krvoloke,
Da je kraljić skončan
Od njihove ruke.

Molimo se vsi skup
Gospodinu Bogu,
Da ov strašni tabor
Nabu trajal dugo.

I stovarušicom
Hohenberg Žofijom
V sarajevskom gradu
To se dogodilo

Anda svi s molitvom
Hoćemo se vteći
Gospodinu Bugu
Ovak govoreći!

Kam su krvoloki
Bili već poslani,
To su bili zroki
Vse od srbske strani.

•Oslobodi Bože
Tužnu domovinu,
Da ove strahote
Na skorom preminu!

Englezka i Ruska,
Belgija, Francuzka
Kraljevina takaj
Mala Črnogorska.

•Negledi o Bože!
Na naše grehote,
Nego nam se smiluj
Poleg Tve dobrote!

Dokončale vseskup
Krivca obraniti,
Na pravice ove
Vse skup navaliti.

•Čuvaj naše mile
V taboru vojniko,
Od neprijateljske
Hudobe velike!

Proti kojem naš kralj
Ferenc Jožef stari
Vojsku skupa spravlja
A zbog srbske stvari.

•Da neprijatelje
Budu preladali,
I da bi sviskup
Vu zdravju ostali!

S Vilmošom césarom
Nemškoga orsaga
Vojsku su podigli
Proti ovem z nagla.

Sladko ime Jesu!
Ti je ravnaj, vodi,
Da njim neprijatelj
Nikaj nenaškodi.

Jeden, kak i drugi
Vojsku skup poziva.
Srbija nesrećna
Vse je tomu kriva.

Sveta Mati Božja,
Marija devica,
Budi njim pri Bogu
Verna pomoćnica!

Naša domovina
Mora se braniti,
Ljudstvo sada mora
Pod oružje iti.

Koji Te za pomoć
V taboru prosiju,
Da po Tebi milost
Od Boga dobiju.

Koji god pod koju
Spadaju zastavu,
Moraju v boj nesti
Rusu svoju glavu.

Angeli nebeski,
Njihovi čuvari,
Pomoć svoju v bitki
Da bi njim skazali.

Pro' neprijateljem
Vsaki mora iti,
Makar mu je taki
Življenje zgbubiti.

I vsi svetcu božji
Takaj i svetice,
Vojski naši v boju
Na pomoć tečite!

Milu domovinu
Mora ostaviti,
V kojoj gda, al nigdar
Već vu mogel biti.

Jezuševo srce
Budi milostivno,
Vojnikom, za koje
Mi Tebe molimo.

Elő magyar általános biztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Ötvenhetedik évi zárszáma 1914. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK.

BEVÉTELEK.

Main financial statement table for the first section, showing expenses (KIADÁSOK) and revenues (BEVÉTELEK) in two columns, with sub-sections I, II, III, IV, and V.

VAGYON.

Mérgszámja 1914. december 31-én.

TEHER.

Balance sheet table showing assets (VAGYON), liabilities (TEHER), and net worth (Mérgszámja) as of December 31, 1914.

II. Életbiztosítási üzlet.

Ötvenkettedik évi zárszáma 1914. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK.

BEVÉTELEK.

Main financial statement table for the second section, showing expenses (KIADÁSOK) and revenues (BEVÉTELEK) for life insurance.

VAGYON.

Mérgszámja 1914. december 31-én.

TEHER.

Balance sheet table showing assets (VAGYON), liabilities (TEHER), and net worth (Mérgszámja) for life insurance as of December 31, 1914.

Értékpapírok és kamatozólag elhelyezett tőkék:

As elemi ágazatok mérlege szerint K 29.662.501,95
As életbiztosítási ágazatok mérlege szerint K 151.117.098,60

a) Értékpapírok:

K 122.379,9 9 40
K 1.924,770

b) Kamatozólag elhelyezett tőkék:

K 154.258,219 21
K 28.521,281 34

As igazgatóság: Balaban Adolf, Herzovitsky Albert, Gergely Tódor, János József, János Henrik, a központi könyvezés főnöke.
A fenti személyeket és mérlegüket megvizsgálván, azokat a környében és az alapbiztosítók meghatározott évek szerinti kérelmeknek és azok egyes tételei a 10-és
számban részben meggyőzőnek találván. Budapest, 1915. március 16-án.
A felelős bizottság: Barochard-Bélaivary Konrád, Libits Adolf, Németh Titusz, báró Radvánsky Géza, báró Uechtritz Zsigmond.

Kerületi főgynökség: DÉNES BÉLA, Csáktornya.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornya.